

پلاستیک ها امروزه کاربرد فراوانی در زندگی انسان پیدا کرده اند. موارد مصرف این مواد آنقدر گسترده است که بدون آنها زندگی انسان امروزی فلج می شود. استفاده ی گسترده در لوازم خانگی، از ساده ترین وسیله تا وسایل پیچیده، استفاده از الیاف مصنوعی به صورت روز افزون در صنایع نساجی و استفاده های فراوان دیگر، نشان از اهمیت این ماده در جهان امروزی دارد. هرچند این ماده ی مفید و پرکاربرد، عوارض زیادی هم در

زندگی انسان باقی گذاشته است که آلودگی های محیط زیست با زباله های پلاستیکی تجزیه ناپذیر در طبیعت از این جمله است و آمارهای عجیب و غریبی از تولید روزانه و سالانه ی این زباله ها داده می شود که حیرت آور است!

اثرات مضر پلاستیک ها:

بعضی از انواع پلاستیک، قابل بازیافت و برخی قابل بازیافت نیستند. خیلی ها فکر می کنند پلاستیک ها پسماندهایی هستند که در نهایت غیر قابل تبدیل هستند یا به دلیل اینکه پلاستیک ها سوخت های فسیلی را مصرف می کنند، آنها را انرژی خوار می نامند. در صورتی که چنین نیست. پلاستیک ها از لحاظ انرژی و مصرف آن، بسیار باصرفه عمل می کنند. یعنی انرژی خیلی کمتری برای ساخت یک بطری پلاستیکی نسبت به ساخت بطری شیشه ای مصرف می شود. همچنین از آنجایی که پلاستیک ها، وزن سبکی دارند انرژی کمتری برای حمل آنها مصرف می شود. مسأله اصلی زمانی رخ می نماید که پلاستیک، تبدیل به زباله می شود و دفع آنها در محل های دفن زمینی، گزینه ی خوبی نیست، چرا که برای تجزیه ی آنها بین ۳۰۰ تا ۵۰۰ سال زمان لازم است.

زیان های دیگر این ماده، انتشار کربن در هوا در اثر تولید آنها، مرگ و میر صدها گونه از جانوران آبی در اثر بلعیدن آنها، ورود مواد سمی به

خاک و آب در صورت تجزیه ی آنها و تولید زباله ی فراوان به دلیل عدم بازیافت آنها و ایجاد مناظر بسیار بد در طبیعت و تجمع حشرات، تخم ها، انگل ها و سایر آلودگی ها است.

متأسفانه ما انسان ها مشتاقانه و بدون هیچ احساس مسئولیتی از این محصولات مصنوعی و ساخته دست بشر استقبال می کنیم، ولی هرگز تصور نمی کنیم که در آستانه رقم زدن یک فاجعه زیست محیطی هستیم. فاجعه ای که می تواند ابعاد بسیار گسترده ای داشته باشد. بشر امروزی در دنیایی از کیسه های پلاستیکی زندگی می کند. این کیسه ها در هر مکان و فروشگاهی در دسترس هستند و بسیاری از افراد با تنها یک بار استفاده از این کیسه ها، آنها را دور می اندازند. اما آیا تا به حال با خود فکر کرده ایم که این زباله ها پس از دور انداختن چه سرانجامی پیدا می کنند؟

حقایق در مورد آلودگی پلاستیک ها:

– ایران از نظر جمعیت، رتبه ۱۷ جهان را دارد ولی با تولید ۵۰۰ هزار تن پلاستیک در سال پنجمین کشور مصرف کننده پلاستیک در جهان می باشد.

– کیسه های نایلونی از ترکیبی پلیمری به نام «پلی اتیلن سبک» که یکی از مشتقات نفتی است تهیه می شود که نیمه عمر آن در طبیعت بین ۵۰ تا بیش از ۳۰۰ سال است یعنی ۵۰ تا بیش از ۳۰۰ سال زمان نیاز است تا نیمی از این ماده پلیمری به چرخه طبیعت باز گردد.

خطر بزرگتر این است که کیسه های نایلونی به مرور زمان به قطعات کوچکتر و سمی تر پلیمری تبدیل می شود. این مواد پلیمری نه تنها تجزیه نشده بلکه سرانجام موجب آلودگی خاک و آب شده و وارد زنجیره غذایی حیوانات می شود.

– ازدیاد مصرف ظروف یکبار مصرف، حجم وسیعی از زباله های پلاستیکی را ایجاد می کند که مدیریت و بازیافت آنها مستلزم هزینه و زمان بسیار

بوده و در صورت ترکیب شدن با پسماندهای تر، مشکلاتی دوچندان را ایجاد خواهند نمود.

– در سراسر دنیا، در هر دقیقه یک میلیون بطری آب آشامیدنی تولید

می شود و سالانه ۵۰۰ میلیارد کیسه ی پلاستیکی مورد استفاده قرار می گیرد. در مجموع می توان گفت ۵۰ درصد از مواد پلاستیکی که ما استفاده می کنیم، یکبار مصرف هستند. همچنین نزدیک

به یک سوم از بسته بندی های پلاستیکی که استفاه می کنیم، از طریق سیستم های جمع آوری زباله، جمع نمی شوند و این به معنی انباشته شدن آنها در خیابان ها و در محیط اطراف ماست.

– آمارهای داخلی نشان می دهد در کشور ما ۲۸ درصد از پسماندهای شهری را پلاستیک تشکیل می دهد که این در شرایطی است که با صرفه جویی یک کیسه نایلونی در هفته

توسط هر خانوار ایرانی می توان از مصرف حدود یک میلیارد کیسه نایلونی در سال جلوگیری کرد که این میزان برابر با ۱۰ هزار تن پلاستیک است.

– محصولات پلاستیکی شامل ترکیبات شیمیایی هستند که به راحتی توسط پوست جذب می شوند. تحقیقات نشان می دهد که آزمایش ۹۳ درصد از شهروندان آمریکایی نسبت به ماده شیمیایی BPA مثبت بوده است. از این ماده شیمیایی در تولید محصولات پلاستیکی استفاده می شود. مواد پلاستیکی باعث اختلال در ترشح هورمون ها در بدن می شوند.

– هر سال، نزدیک به ۱۳ میلیون تن پلاستیک به اقیانوس ها ریخته می شود که اثرات محیط زیستی زاینبار آنها بر بقای زیستمدان دریایی را شاهد هستیم. پلاستیک ها راه خود را به منابع آبی ما هم باز کرده و از این طریق، به بدن های ما نیز راه پیدا کرده اند.

– کیسه های پلاستیکی دومین آلاینده اقیانوس ها و منابع آبی می باشند.

شرکت گازاستان یزد
امور بهداشت، ایمنی و محیط زیست

غلبه بر آلودگی پلاستیک

حداقل برسانند. کاربرد پلیمرهای گیاهی جهت تولید ظروف یکبار مصرف و به کارگیری کیسه های پارچه ای به جای کیسه های نایلونی در هنگام خرید نمونه ای از این روش ها است.

نقش ما:

- اگر نمی توانیم از ظروف یکبار مصرف و کیسه های پلاستیکی، چند بار استفاده کنیم، از گرفتن یا خرید آنها اجتناب کنیم.

- به جای دریافت کیسه های پلاستیکی، کیسه ی پارچه ای خود را در زمان خریدهای قابل پیش بینی به همراه داشته باشیم.

- تا حد امکان محصولاتی که در بسته بندی های قابل حمل و بدون نیاز به کیسه های پلاستیکی عرضه می شوند، را انتخاب و خرید کنیم.

- از ظروف یکبار مصرف کمتر استفاده کرده و لیوان شخصی جهت نوشیدن آب به همراه داشته باشیم.

- محصولاتی را خرید کنیم که در بسته بندی آنها، به جای پلاستیک از شیشه یا کاغذ استفاده شده است.

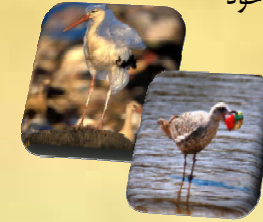
- اگر در کنار ساحل و یا جنگل قدم زدیم و به زباله های پلاستیکی برخورد کردیم، آنها را جمع کنیم.

- همدیگر را از اثرات زیانبار استفاده از کیسه های پلاستیکی و ظروف یکبار مصرف آگاه و به عدم استفاده از آنها دعوت کنیم.

یادمان باشد که راحتی حمل پلاستیک ممکن است ناراحتی آینده نه چندان دور خود و فرزندانمان را به همراه داشته باشد.

منابع: پورتال سازمان حفاظت محیط زیست ایران، شبکه اطلاع رسانی و آموزش محیط زیست ایران

سالانه حدود یک میلیون پرنده دریایی و صد هزار پستاندار ساکن دریا به دلیل وجود پلاستیک در آب از بین می روند. برخی از موجودات دریایی این زباله ها را بلعیده اند و بقیه را در سطح پوست خود نگهداری می کنند.

- محققان حوزه محیط زیست معتقدند اگر روزانه هر فرد، یک کیسه پلاستیکی کمتر وارد چرخه طبیعت کند، کمک بزرگی به محیط زیست می شود.

با گفتن " ممنون، پلاستیک نه " زمین تنها زیستگاه بشر را نجات دهیم.

چه باید کرد؟

هم دولت ها با برنامه ریزی خردمندانه باید از ایجاد بحران های محیط زیستی جلوگیری کرده و زمینه های حل مشکلات را فراهم آورند و هم تک تک افراد جامعه نسبت به این مسائل، احساس مسئولیت کرده و وظایف شهروندی خود را بجا آورده و بی تفاوت از کنار مسایل عبور نکنند؛ چرا که داشتن محیط زیست مطلوب، امری دو سویه است و در صورت حذف مسئولیت هر یک از طرفین (مردم یا مسئولان) هدف اصلی محقق نمی شود.

وظایف دولت ها:

در حال حاضر بعضی از کشورها از جمله انگلستان، چین، ایتالیا، استرالیا، هند، فرانسه، بوتان، بنگلادش و بعضی از کشورهای آفریقایی و شهرهای آمریکا استفاده از کیسه های پلاستیکی را ممنوع کرده اند و برخی دیگر از جمله ایرلند، بلژیک، آلمان و چندین ایالت در آمریکا با تعیین مالیات برای این کیسه ها، قیمت آنها را افزایش داده اند تا جذابیت آنها برای مشتریان کاهش یابد. در حال حاضر بسیاری از کشورها با به کار بستن روش های جانشین سعی کرده اند استفاده از ظروف یکبار مصرف را به